

FRÅN RÅVARA TILL PLAGG. Klädkedjan Filippa K, med hållbarhetschefen Elin Larsson, arbetar med cellulosebaserade material och skulle välkomna fibrer från hållbart producerad svensk skog.

FOTO: HAMPUS ANDERSSON

Erik Perzon, projektledare på forskningskoncernen Swerea IVF och på innovationsprogrammet Bioinnovation.

FOTO: ANDERS CARLBERG

Di Fakta

Forskningsprojektet Bioinnovation

■ **Ett innovationsprogram** som finansieras av Vinnova, Energimyndigheten och Formas, samt de intressenter som deltar.

■ **Programmets mål är** att skapa nya biobaserade material, produkter och tjänster. Även att skapa nya samarbetsformer, systematiskt lärande och förutsättningar för myndigheter och politiker att ta beslut som stödjer en övergång till bioekonomi.

Svensk skog på modet

Cellulosa lockar när textilindustrin söker hållbarhet

Nya träbaserade textilier spås bli en viktig affär för Sverige och har väckt intresse hos modeföretag som söker hållbara material.

”Den som kan erbjuda det kommer att tjäna stora pengar”, säger Erik Perzon på Bioinnovation.

Året har hittills sett bistert ut för flera av de svenska klädbolagen med ras på börsen.

Samtidigt står tekoindustrin på tröskeln till vad vissa kallar för ett paradigmskifte med både nya affärsmodeller och nya designkoncept. Därtill väntas de stora tillväxtmarknaderna bidra till att konsumtionen av textilier trefaldigas till år 2050.

”Globalt sett använder vi enorma mängder textil som inte sällan behandlas med starka bekämpningsmedel och farliga kemikalier. Allt tyder på att textilkonsumtionen kommer att öka ytterligare och det innebär självklart negativa konsekvenser

för miljön”, säger Erik Perzon, projektledare på forskningskoncernen Swerea IVF och på innovationsprogrammet Bioinnovation.

Detta gör att textil- och modeföretag med ljus och lycka söker efter nya material som är både hållbara och ekonomiskt fördelaktiga. Ett alternativ är nya träbaserade textilier.

”Träbaserad textilfiber kan bli en stor affär för Sverige. Det grundar sig i en stark skogsindustri som besitter stort cellulosakunnande i kombination med tunga företag inom textil- och mode-sektorn”, säger Erik Perzon.

”Konkurrens från låglöneländer med snabbväxande skog, har gjort att de svenska bruken har fått det svårare att ta lika bra betalt för sin massa som förr. Dissolvingmassa, som används till textilier, har ett högre värde. Ett ökat fokus på textilmassa skulle innebära att den svenska skogsindustrin kan öka sina marginaler igen”, säger Erik Perzon.

Tekoindustrin i EU omsatte 2017 svindlande 181 miljarder euro, motsvarande cirka 1 887 miljarder kronor. Och branschens export, som i dag värderas till drygt 500 miljarder kronor, kan växa ytterligare om de europeiska producenterna satsar på ny textil av träfiber, tror Erik Perzon.

Förmodligen ser flera av de skandinaviska bolagen inom sektorn samma möjligheter. Exempelvis har klädjätten H&M och möbelgiganten Ikea gått in i skånska Treeto-

textil med målet att använda cellulosa för att tillverka miljövänligt textilfiber.

Även skogsjätten Stora Enso är igång med samarbete med bland annat det finska designföretaget Marimekko för träfiberbaserad textil. Och det svenska kläd-bolaget Filippa K, som är en av aktörerna inom Bioinnovation, är inne på samma spår.

”Kedjan av aktörer, från råvara till klädesplagg, har traditionellt varit segmenterad, men nu börjar de gamla strukturerna brytas upp. Det är a och o för att vi ska kunna utveckla nya, cirkulära material som också är kommersiellt gångbara”, säger Elin Larsson, hållbarhetschef på Filippa K.

Företaget jobbar med ett antal olika cellulosebaserade material, bland annat lyocell.

”När man köper in textilier av cellulosa har ofta flera olika träslag använts. Även

om vi anlitar seriösa aktörer är det en stor utmaning att spåra att samtliga fibrer kommer från ett hållbart skogsbruk och inte från ett land som har problem med skogsskövling”, säger Elin Larsson. ”Där skulle de hållbara svenska skogsproducenterna kunna vinna mark och spela en viktigare roll.”

Också forskningsprojektet Bioinnovation är i full gång med att vidareutveckla träbaserad textilfiber, berättar projektledaren Erik Perzon. Hur långt aktörerna inom innovationsprogrammet har kommit vill han inte berätta i nuläget. Vad som däremot är officiellt är den pilotanläggning, som drivs vid Swerea IVF, med en våtspinningsanläggning som tillverkar textilfiber baserad på svensk skogsråvara.

Men även om utvecklingen går framåt med stormsteg, kvarstår frågan om vem som kommer att bära kostnaderna

för en kommersialisering av de nya materialen.

”Det krävs ekonomiska muskler då det handlar om en miljardinvestering. Samtidigt är miljövänliga prisvärda material eftertraktade. Den som kan erbjuda ett sådant alternativ kommer att tjäna stora pengar”, säger Erik Perzon.

Och enligt Erik Perzon kan nya cellulosebaserade textilier finnas ute på marknaden redan inom några år.

”Ett nytt träbaserat material har troligen nått konsumenterna inom fem till åtta år och tagit allt större andelar av marknaden. Jag har svårt att se att något skulle stoppa den utvecklingen”.

EBBA GUSTAFSSON

ebba.gustafsson@di.se 073-558 49 15

C. Gunnarssons Verkstads AB – en helhetslösning för sågverksindustrin

- ➔ **Sågverksindustrin expanderar** och kraven på en bra, modern och högteknologisk utrustning för virkeshantering ökar. I och med detta har C. Gunnarssons Verkstads AB satsat på sin automationsavdelning samt utveckling av sitt produktprogram och kan nu erbjuda en helhetslösning för de flesta typer av kunder inom branschen – världen över.
- Vi är med från idé-stadie till driftsättning, säger Jörgen Gunnarsson på CGV.

Familjeföretaget C. Gunnarssons Verkstads AB, CGV, utvecklar effektiva produkter med högsta standard inom virkeshantering till sågverksindustrin. De är en betydande leverantör då de arbetar med allt från råsortering, justerverk och högkapacitet-hyvlrier till automatisk virkesemballering.

– Till skillnad från många av våra konkurrenter har vi kvar all tillverkning och kunskap i företaget. Det gör att vi kan ta en idé direkt in i verkstaden och på så sätt få kortare vägar mellan konstruktion och tillverkning, säger Tony Gunnarsson, utveckling och automation på CGV.

Tonys bror Jörgen Gunnarsson, marknad på CGV, fyller i;

– Vi är med från idé-stadie till installation/driftsättning. Eftersom vi är en komplett leverantör med samlad kompetens och lång erfarenhet, har vi fått förtroendet att vara med i många förstudier till eventuellt kommande projekt.

I år har vi leveranser till Sverige, Finland,

Ryssland och Nordamerika vilket kan kännas som att det är en bekräftelse på att våra produkters utveckling legat rätt i tiden.

”Fått bra erfarenhet på anläggningar i dom högre kapaciteterna”

Några av CGVs nyckelprojekt var byggnationerna av ett antal högkapacitets anläggningar i Sverige som de levererade till Vida Vislanda, Södra Timber Långasjö, Holmen Timber Braviken och SCA Bollstabruk.

– Vår mångåriga erfarenhet i branschen och faktumet att vi är specialiserade gör att vi får vara med de större sågverksproducenterna i Sverige, berättar Jonas Gunnarsson, VD på CGV, stolt.

Tony berättar att han tror att de tilldelades de stora projekten för att de har en bra anpassningsförmåga, stor innovationsgrad och en fantastisk personal.

– När man bygger så stora anläggningar som vi gör är det viktigt att vara lyhörd för

Jonas Gunnarsson, Jörgen Gunnarsson och Tony Gunnarsson

FAKTA

- C.Gunnarssons Verkstads AB är ett familjeföretag som idag drivs av bröderna Jörgen, Tony och Jonas Gunnarsson – och företaget grundades 1951 av deras far Cenneth Gunnarsson.
- Företaget består av cirka 50 anställda som innefattar automation, mek. konstruktion, administration, tillverkning samt montage.

kundernas önskemål, skapa trygghet samt att hitta innovativa och långsiktiga lösningar och när man får leverera så stora projekt så blir det även en långvarig relation till kunden.

CGV Wrapper en produkt i tiden

Något som särskiljer CGV från andra leverantörer inom sågverksindustrin är att de erbjuder en annan viktig teknik inom virkeshantering som verkar ligga rätt i tiden; automatisk emballering. De lanserade för tre år sedan maskinen ”CGV

Wrapper” som sedan dess har emballerat mer än 800 000 virkespaket i Sverige.

För tillfället har vi order på CGV Wrapper till Sverige och Finland.

– Vi har automatiserat förpackningen av virket i ett par år nu och har blivit specialister även på detta. Att plasta in paketen automatiskt har visat sig spara in väldigt många arbetstimmar och har dessutom förbättrat arbetsmiljön för personalen avsevärt med en produktionsökning, avslutar Jörgen.